

Tiesu pieejamība ar vidi saistītās lietās - Lietuva

Diese Seite wurde maschinell übersetzt. Für die Qualität kann keine Gewähr gegeben werden.

1. [Konstitucionālie balsti](#)
2. [Tiesu iestādes](#)
 - #II
4. [Piekļuvi informācijai gadījumos](#)
5. [Tiesas pieejamību, sabiedrības līdzdalību](#)
6. [Tiesas pieejamību attiecībā uz darbību vai bezdarbību](#)
7. [Citas iespējas vērsties tiesā](#)
8. [Tiesiskais statuss](#)
9. [Juridiskā pārstāvība](#)
10. [Pierādījumi](#)
11. [Atbrīvošana no amata](#)
12. [Izmaksas](#)
13. [Finansiālā atbalsta mehānismi](#)
14. [Savlaicīgums](#)
15. [Citi jautājumi](#)
16. [Ārvalstniekam ir](#)
17. [Pārrobežu lietas](#)

Konstitucionālos pamatus.

Nepastāv tiesības uz tīras, veselīgas vides u. c. labvēlīgi, ir nostiprinātas konstitūcijā. Tomēr šīs tiesības var iegūt no citiem pantiem Konstitūcijā. Vides aizsardzības jēdziens ir minēts vairākos pantos Konstitūcija: "valsts un katra atsevišķi ir aizsargāt vidi no kaitīgas ietekmes (53. panta 3. punkts), "valsts", attiecas uz dabiskās vides aizsardzību, dzīvnieku un augu un dabas atsevišķi objekti, īpaši vērtīga, un uzrauga rajonu mērenu dabas resursu izmantošanu, kā arī to atjaunošana un uzlabošana. Zemes izmantošanas un zemes, ūdens un gaisa piesārņojums, radiācijas ražošanas samazināšanās, kā arī faunas un floras, ir aizliegta ar likumu" (54. pants). Konstitūcija garantē tiesas pieejamību: "jebkuru personu, kuras konstitucionālās tiesības un brīvības tiek pārkāptas, ir tiesības lēmumu pārsūdzēt tiesā" (30. panta 1. punkts). Pilsoņi var uzsākt administratīvas vai tiesas procedūras sakarā ar pārkāpumiem vides jomā. Taču tās nevar tieši atsaukties uz konstitucionālajām tiesībām uz vidi. Tiem starptautiskajiem līgumiem, ko ratificējusi Eiropas Parlaments (Seimas) ir daļa no tiesību sistēmas (138. (3)). Strīda gadījumā starptautiskiem nolīgumiem ir augstāks spēks nekā valsts tiesību aktiem (likuma (2) 11. starptautisko līgumu). Puses var tieši atsaukties uz starptautisko tiesību normām. Orhūsas konvencija ir spēkā bez papildu valsts tiesību akti. Administratīvās iestādes un tiesas ir pieņēmušas, lai īstenotu šo līgumu.

II. Tiesu iestādes

Lietuva ir divkāršs tiesu sistēmas ar parastajām vispārējās piekritības tiesu un administratīvo tiesu īpaša jurisdikcija. Vispārējās piekritības tiesu, civilās un krimināllietās, ir Lietuvas Augstākajā tiesā (1), Revīzijas palātai (1), un Lietuvas Apelāciju pirmās instances līmenī, reģionālās tiesas, apgabaltiesas, (5) un (54). Apgabaltiesas arī uzklaustīt dažus no administratīvo pārkāpumu gadījumos to jurisdikcijā saskaņā ar likumu. Reģionālās tiesas, Apelācijas tiesa un Lietuvas Augstākā tiesa ir civillietu un krimināllietu departaments. Lietuvas Augstākā tiesa ir tiesai pārskatīt spriedumus, lēmumus, nolēmumus un rīkojumus citu

vispārējās jurisdikcijas tiesās. Tas izstrādā vienotu tiesu praksi, interpretējot un piemērojot likumu un citu normatīvo aktu. Augstākā administratīvā tiesa, Lietuva (1) un (5) Reģionālās administratīvās tiesas ir īpašas jurisdikcijas izskatīt strīdus, kas rodas starp pilsoņiem un pārvaldes iestādēm administratīvajās lietās. Augstākā administratīvā tiesa ir pirmā un galīgā instance administratīvajām lietām, kas ietilpst tās jurisdikcijā saskaņā ar likumu. Runa ir par apelācijas instances tiesa lietās par lēmumiem, nolēmumiem un rīkojumiem, ko Reģionālās administratīvās tiesas, kā arī lietas, kas saistītas ar administratīviem pārkāpumiem lemj apgabaltiesas. Augstākā administratīvā tiesa ir pirmās instances tiesas sēdē, likumā noteiktos gadījumos, lūgumraksti, atsākot pabeigtas administratīvas lietas, to skaitā administratīvo pārkāpumu. Augstākā administratīvā tiesa izstrādā vienotu administratīvo tiesu praksi, interpretējot un piemērojot likumu un citu normatīvo aktu. Specializētu tiesu nav kompetenta izskatīt konkrētu veidu administratīvajiem strīdiem. Dažām specializācijas pastāv tikai pirmstiesas izmeklēšanas iestādes (piemēram, Nodokļu strīdu komisija). Īpašā pirmstiesas izmeklēšanas iestādēs ir pašvaldības administratīvo strīdu komisijas (Savivaldybių visuomeninės administracinių ginčų komisijos) un Galvenā administratīvo strīdu komisija (Vyriausioji administracinių ginčų komisija). Pieteikumus strīdu izskatīšanas komisijām vai administratīvo nodokļu strīdu Komisijai, pirms celt prasību administratīvajā tiesā nav obligāta, izņemot jautājumus, kas ir noteikti tiesību aktos. Nav īpašu tiesās, vai vides pārvaldes Lietuvā. Administratīvo strīdu komisijas un administratīvās tiesas veiku pilnīgu pārskatu par visiem administratīvajiem aktiem, tostarp tiesību aktus vides jomā. Vispārējās piekritības tiesas ir saistītas ar vides bojājumu gadījumiem. Dažas valsts iestādes saskaņā ar Vides ministrijas iestāde varētu darboties kā pirmstiesas izmeklēšanas iestādē saistībā ar vides jautājumiem, gadījumos, kas paredzēti valsts tiesību aktos (piemēram, teritorijas plānošanas un būvniecības inspekcija un valsts pakalpojumu aizsargātiem apgabaliem). Tikai administratīvās tiesas var izskatīt administratīvos strīdus saistībā ar vides jautājumiem. Nav iespējams izmantot citai tiesai. Pastāv vienīgi iespēja piemērot administratīvo strīdu komisija pirms lietas iesniegšanu administratīvajā tiesā. Nav vispārēja noteikuma, ka administratīvo aktu var apstrīdēt padotības vai neatkarīgai strīdu iestādei pirms vērtēšanas tiesā. Iekšējās kontroles administratīvo aktu vai bezdarbības dēļ ir obligāta tikai noteikta veida administratīvajiem strīdiem (piem., sociālā nodrošinājuma strīdus vai strīdus nodokļu jomā). Pieteikumus strīdu izskatīšanas komisijām vai administratīvo nodokļu strīdu Komisijai, pirms celt prasību administratīvajā tiesā, var izvēlēties brīvprātīgi. Tikai jautājumos, kas ir noteikti tiesību aktos šis īpašais pirmstiesas procedūra ir obligāta. Visas ieinteresētās personas var vērsties tiesā, lai aizsargātu savas aizskartās vai apstrīdētās tiesības vai ar likumu aizsargātās intereses (5. pants Administratīvā procesa likuma (LAP)). Katram pieteikuma iesniedzējam, kura apstrīd administratīvs akts ir jāpierāda īpaša interese atcelt šo aktu. Tikai pieteikumu administratīvajā tiesā, lai aizstāvētu savas aizskartās vai apstrīdētās tiesības vai garantija ir pieņemama klēpja (5. pants). Ir iespējams iesniegt sūdzību, lai aizsargātu valsts vai sabiedrības interesēm attiecībā uz pārvaldības struktūru, prokurors, valsts kontrolieri, citas valsts iestādes, aģentūras, organizācijas vai fiziskas personas, bet tikai likumā noteiktajos gadījumos klēpja (56. pants). Sūdzību/lūgumrakstu var iesniegt administratīvajā tiesā viena mēneša laikā no dienas, kad apstrīdētā tiesību akta publicēšanas dienas, konkrētā akta paziņošanas attiecīgajai personai, attiecīgās puses tiesību akta (vai bezdarbību), divu mēnešu laikā no dienas, kad beidzas termiņš ar likumu, vai citā tiesību aktā, lai nodrošinātu atbilstību pieprasījumam. Ja valsts vai vietējās administrācijas struktūrai kavēšanās izskatīt konkrētu jautājumu un atrisināt to noteiktajā termiņā, sūdzība par bezdarbību (kavēšanās) var iesniegt divu mēnešu laikā no dienas, kad beidzas termiņš likumā vai citā tiesību aktā, lai risinātu šo jautājumu. Nav laika ierobežojumu nosaka, kā tiek iesniegti lūgumraksti par tiesiskuma kontroles administratīvo tiesību aktu administratīvajās tiesās. Lēmums, ko pieņēmusi administratīvo strīdu komisijas vai jebkuras citas iestādes, iepriekšēja ārpustiesas strīdu izmeklēšanas pieņēma pēc izmeklēšanas par iesniegt administratīvo sūdzību saskaņā ar ārpustiesas procedūru, var pārsūdzēt administratīvajā tiesā 20 dienu laikā pēc lēmuma saņemšanas klēpja (33. pants). Ja ir atzīts, ka sūdzības iesniegšanas termiņš nav ievērots pamatota iemesla dēļ, pēc prasītāja lūguma administratīvā tiesa var piešķirt atjaunot status quo ante. Lūgumraksts atjaunot status quo ante norāda iemeslus termiņu neievērošanai un pierādījumi, kas apstiprina iemeslus termiņu neievērošanai. Nav īpašas pārbaudes procedūras administratīvajās tiesās. Tikai sūdzības atbilstību formālajām prasībām un termiņiem sūdzības iesniegšanai ir pārbaudīta, lai pieņemtu lēmumu par to, vai sūdzība ir pieņemama. Ar 23. pantu nosaka drošības standartu minimumu sūdzību administratīvajās tiesās. Izņemot likumā paredzētajos gadījumos, sūdzības/lūgumraksti ir saņemti un uzklausi administratīvajās tiesās tikai pēc maksājuma zīmognodevu. Advokāta palīdzība nav obligāta, administratīvajās tiesās. Procesā iesaistītās puses varētu aizstāvēt savas intereses tiesā pašas vai ar pārstāvju starpniecību. Administratīvā tiesa var atcelt apstrīdēto administratīvo aktu (dažkārt tās daļā). Tiesa var arī pārvaldes struktūru saistības novērst saistību pārkāpums vai veic citus rīkojumus klēpja (88. pants). Administratīvā tiesa nevar mainīt administratīvo aktu, bet gan tas ir tipiski valsts iestādes (PASS), lai izstrādātu jaunu administratīvo aktu. Tiesas nolēmums var būt šis jaunais administratīvais akts. Nav īpašu noteikumu attiecībā uz Administratīvā procesa likuma par lietām saistībā ar vides jautājumiem. Pastāv iespēja iesniegt lūgumrakstus valsts aizsardzību vai citas sabiedrības intereses, tostarp attiecībā uz vides jautājumiem. Tiesības vērsties tiesā saistībā ar vides jautājumiem ir ietvertas Orhūsas konvenciju. Nav nekādu ierobežojumu attiecībā uz fiziskām vai juridiskām personām celt prasību administratīvajā tiesā. Pastāv iespēja iesniegt sūdzību, lai aizsargātu valsts vai sabiedrības interesēm attiecībā uz pārvaldības struktūru, prokurors, valsts kontrolieri, citas valsts iestādes, aģentūras, organizācijas vai fiziskas personas, bet tikai likumā noteiktajos gadījumos klēpja (56. pants). Un ka ir iespējama arī attiecībā uz vides jautājumiem. Administratīvās tiesas var arī nolemt gadījumos, kas attiecas uz domstarpībām starp valsts pārvaldes iestādēm, kas nav subordinēti attiecībā viens pret otru, par tiesību aktu pārkāpumiem vai civilā tiesvedībā, izņemot lietas, kas ietilpst vispārējās jurisdikcijas tiesās. Valsts iestādēm nav tiesību apstrīdēt to pašu administratīvo aktu administratīvajās tiesās. Ja administratīva akta prettiesiskums ir pretrunā sabiedrības interesēm, tikai prokuroram vai citām personām likumā noteiktajos

gadījumos var iesniegt šo lietu izskatīšanai tiesā. Parasti tiesnešiem nav tiesību iesniegt lietu. Taču, ja tiesnesis ir informācija par kriminālām darbībām, viņam ir pienākums informēt prokurora klēpja (109. pants). Kad lieta pašlaik tiek izskatīta, tiesa var "aktīvi" piedalās procedūrā, prasīja iesniegt pierādījumus, iecelt lieciniekus, ekspertus u. c.

III. Pieklūvi informācijai gadījumos

Pieteikuma iesniedzējs, kas uzskata, ka viņa pieprasījums sniegt vides informāciju ir ticis ignorēts, nepamatoti noraidīts vai ka nav saņemta pienācīga atbilde, ir pieejamas pārskatīšanas procedūras pirms strīdu izšķiršanas administratīvajai komisijai. Komisija var pārsūdzēt viena mēneša laikā pēc informācijas saņemšanas vai viena mēneša laikā no dienas, kad informācija ir darīta pieejama. Komisijas lēmumu var pārsūdzēt administratīvajā tiesā 20 dienu laikā pēc lēmuma saņemšanas. Attiecībā uz atteikuma gadījumā valsts pārvaldes iestādei ir jāpieņem individuāls administratīvais akts, kas ir jāietver skaidri formulēts, visas tiesības un pienākumus un īpašo pārsūdzības procedūra (8. un 6. pants Likumā par valsts pārvaldi). Atteikuma iemeslus pieteikuma iesniedzējam būtu jāsniedz 14 dienu laikā pēc šā pieprasījuma saņemšanas valsts iestādes (19. pants par vides informācijas pieejamību sabiedrībai, kura apstiprināta ar valdības rezolūcija Nr. 1175). Pieprasījumu var būt rakstveida vai mutvārdu. Informāciju var sniegt mutiski, ja pieteikuma iesniedzējs nav pieprasāt rakstisku atbildi. Prasības attiecībā uz rakstiska pieprasījuma ir:

- nosaukums,
- kontaktinformāciju,
- pieprasīto informāciju,
- kā informācijas sniegšanas.

Pieteikuma iesniedzējam nav jānorāda savas intereses iemesls. Ja pieteikuma iesniedzējam pieprasa sniegt informāciju konkrētā formātā (tostarp sagatavot kopiju), publiskā institūcija to sniedz, ir daži izņēmumi (saskaņā ar rīkojuma 9. pantu par vides informācijas pieejamību sabiedrībai). Informāciju dara pieejamu 14 kalendāro dienu laikā pēc tam, kad publiskā institūcija ir saņēmusi. Šo termiņu var pagarināt līdz 14 kalendārajām dienām. Pieteikumu Administratīvā strīdu izskatīšanas komisijām pirms vērsšanās administratīvajā tiesā šajā lietā ir obligāta. Jāsniedz visa informācija, kas tiesai, ja tiesa to pieprasa. Šī informācija var ietekmēt tiesas nolēmumu. Viens no veidiem administratīvās tiesas spriedumu, apmierināt sūdzību (dotācijas) un atcelt apstrīdēto aktu (vai to daļu), vai noteikt pārvaldības struktūru, lai labotu izdarījis pārkāpumu, vai lai tie ievērotu jebkuru citu rīkojumu (88. panta 2. punkts) KLĒPJA). Tiesas var izdot rīkojumu atklāt informāciju.

IV. Tiesas pieejamību, sabiedrības līdzdalību

Administratīvo procedūru regulē Likums par valsts pārvaldes visu administratīvo tiesību jautājumiem, tostarp vides jautājumiem. Galvenie tiesību akti vides jomā ir vides aizsardzības likumu. Citus tiesību aktus un tiesību aktus, kas reglamentē vides aizsardzību, ir pieņemti, pamatojoties uz šo likumu. Vides aizsardzības likums paredz galveno ekonomikas darbības atļauju. Ir daudz veidu atļaujām (būvatļaujas, vides atļaujas IPPC atļauja u. c.), kuras reglamentē ar īpašiem likumiem un citiem tiesību aktiem (jo tie ir rakstveida prasības attiecībā uz šādu atļauju, iestādes, kas ir atbildīgas par to, ka dažkārt īpašus noteikumus par procedūru), taču būtiskākie noteikumi par administratīvo procedūru un likumā par valsts pārvaldi. Apelācija administratīvajā iestādē, kas vērstā pret administratīvo lēmumu, var būt pienākums to (tikai gadījumos, kas paredzēti Likuma) vai alternatīvo (persona var izvēlēties pārsūdzības iestādē vai tiesā). Pastāv iespēja vērsties pie administratīvo strīdu komisija pirms lietas iesniegšanu administratīvajā tiesā. Administratīvo lēmumu Pirmās instances tiesa tieši. Pieteikumu administratīvo strīdu komisijas, pirms celt prasību administratīvajā tiesā nav obligāta, izņemot jautājumus, kas ir noteikti tiesību aktos. Ja nav īpašu noteikumu ar likumu par vajadzību veikt administratīvu prasību pirms celt prasību administratīvajā tiesā, administratīviem lēmumiem var iesniegt administratīvajā tiesā tieši. Administratīvās tiesas pārbauda arī procesuālo likumību un likumību pēc būtības visus administratīvos lēmumus. Tiesa saistībā ar materiālu, tehniskās izpētes rezultātus un aprēķiniem, ja tos uzskata par piederīgu lēmumu. Likumības plānošanas kontrolē administratīvajās tiesās. Nosacījumi attiecībā uz juridisko statusu, noteikumi par pierādījumiem, vai noteikumi par tiesas kontroles apjomu nav īpaši gadījumos saistībā ar vides jautājumiem. Fiziskām vai juridiskām personām ir tiesības iesniegt sūdzību (par administratīvu aktu) piemērošanu, ja viņu tiesības ir pārkāptas. Likumā noteiktajos gadījumos, ir iespējams iesniegt sūdzību, lai aizsargātu valsts vai sabiedrības intereses vides (ieskaitot procentus). Iestādes, organizācijas un grupas var iesniegt apelācijas sūdzību par pasākumiem, kas skar viņu pašu intereses, īpašuma, darbību (Ekspluatācijas nosacījumi), kā arī pieprasot zaudējumu atlīdzību par materiālajiem zaudējumiem un morālo kaitējumu, kas tiem nodarīts. Tomēr tās var arī vērsties tiesā, lai aizstāvētu sabiedrības intereses viņu pārstāvēto regulatīviem vai, ciktāl apstrīdētā pasākuma atsevišķu kaitējuma šīs sabiedrības interesēs. Administratīvo tiesvedību, piemēram, privāto tiesvedību, pierādīšanas pienākums gulstas uz prasītāju. Tomēr šā principa ietekmi uzskata, ka administratīvajā tiesvedībā, it īpaši, ja pierādījumi ir jālemj, vai — attiecībā uz atbildības prezumpciju, pieņemot atbrīvojumu no lūgumraksta iesniedzēja problēmas ar viņa apgalvo, ka administrācijas un ka tā nav pieļāvusi kļūdu. Ņemot vērā izmeklēšanas procedūras veids, administratīvajiem tiesnešiem, kas ir nozīmīgas izmeklēšanas

pilnvaras, faktiski ievērojami palīdz faktu konstatēšanā. Ja vajadzīgs, viņš var noteikt dokumentu paziņošanu, vai viņam/viņai tieši, dažas izmeklēšanas aktu vai dokumentu izskatīšanu, apmeklējot vietas, piedalās tiesas sēdēs vai ekspertu novērtējumus. Tiesnešiem ir aktīvi piedalīties pierādījumu vākšanā. Likuma 8. panta 1. punktā ir noteikts princips, ka Administratīvās lietas process notiek atklātā tiesas sēdē.

Administratīvā tiesneša pilnīgu kontroli administratīvs akts. Administratīvs akts (tā daļa) ir jāatceļ, ja:

1. nelikumīgi per se, t. i., ir pretrunā ar augstāku tiesību aktu saturu;
2. ar nelikumīgu, ko pieņēmusi kompetenta iestāde;
3. nelikumīga, jo tā ir pieņemta, pārkāpjot pamata izveidotās procedūras, jo īpaši, pārkāpjot noteikumus, kas paredzēti, lai nodrošinātu objektīvu novērtējumu visiem apstākļiem un lēmuma spēkā esamību. Apstrīdēto tiesību aktu (daļu) var tikt atcelta, citu iemeslu dēļ atzīst par būtisku, klēpja administratīvajā tiesā (89. pants).

IVN sākotnējās pārbaudes un informācijas tvēruma noteikšanas administratīvos lēmumus un lēmumus var pārskatīt Tiesa. Nosacījumi attiecībā uz juridisko statusu, noteikumi par pierādījumiem, vai noteikumi par tiesas kontroles apjomu attiecībā uz šiem gadījumiem neattiecas. IVN galīgā lēmuma arī administratīvu lēmumu, un tos var pārskatīt Tiesa. Administratīvās tiesas pārbauda arī procesuālo likumību un likumību pēc būtības visus administratīvos lēmumus. Tiesa saistībā ar materiālu, tehniskās izpētes rezultātus un aprēķinus, lai tos uzskatītu par tādiem, kas ietilpst lēmumu. Ietekmes uz vidi novērtējums tiek kontrolēta, jo tas ir galvenais aspekts procesuālo likumību. Prasību par nepieciešamo ieinteresētību ir pilnvaras rīkoties ļoti vadītājs nosacījumus attiecībā uz apelācijas sūdzību pieņemamību. Nav nepieciešams piedalīties IVN procedūras sabiedriskās apspriešanas posmā vai izteikt piezīmes ir pastāvīga administratīvajās tiesās. Attiecīgajai sabiedrībai ir tiesības iesniegt sūdzību (IVN) par administratīvo aktu, lai aizsargātu sabiedrības intereses (15. pants likumā par ietekmes uz vidi novērtējumu paredzētā saimnieciskā darbība). Nav īpašu noteikumu, kas piemērojami IVN procedūras. Aizlieguma atvieglojumu administratīvajās lietās visos jautājumos. Saskaņā ar likuma 71. pantu par administratīvo procesu, tiesa vai tiesnesis var pēc pamatota lūgumrakstu procesa dalībnieki, vai pēc savas ierosmes, veic pasākumus, lai nodrošinātu prasību. Norādi var piestiprināt jebkurā tiesvedības stadijā, ja veikt pagaidu pasākumus, lai nodrošinātu prasījuma izpilde var traucēt tiesas nolēmuma vai lēmuma nepiemērojamu. Nav īpašu noteikumu, kas piemērojami IVN procedūras. Visus administratīvos lēmumus var pārbaudīt administratīvajās tiesās. IPPC lēmumiem un citiem lēmumiem par atļaujas var pārskatīt arī administratīvajās tiesās. Nosacījumi attiecībā uz juridisko statusu, noteikumi par pierādījumiem, vai noteikumi par tiesas kontroles apjomu attiecībā uz šiem gadījumiem neattiecas. Administratīvās tiesas pārbauda procesuālo likumību un likumību pēc būtības, kā arī IPPC visus administratīvos lēmumus. Tās ir arī saistībā ar materiālu, tehniskās izpētes secinājumiem, aprēķinu un IPPC dokumentus, ja šie elementi ir uzskatāmi par piederošiem tai lēmumu. Nav nepieciešams piedalīties sabiedriskās apspriešanas posmā PINK procedūra vai izteikt piezīmes ir pastāvīga administratīvajās tiesās. Attiecīgajai sabiedrībai ir tiesības iesniegt sūdzību (IPNK) par administratīvo aktu, lai aizsargātu sabiedrības intereses (87. panta noteikumus par izdošanu, atjaunošanu vai anulēšanu par IPPC atļaujas, kas apstiprināti ar Lietuvas Vides ministrijas Rīkojumu Nr. 80, 2002). Saskaņā ar likuma 71. pantu par administratīvo procesu, tiesa vai tiesnesis var veikt pasākumus, lai panāktu prasību. Nav īpašu noteikumu, kas piemērojami IPPC procedūrās.

V. iespējas vērsties tiesā pret darbību vai bezdarbību

Saskaņā ar likuma 7. panta 8. punktu valsts vides aizsardzības, viena vai vairākas fiziskas vai juridiskas personas ir tiesības celt prasību tiesā un:

1. uzstāt, ka ir personu sodīšanu par vides apdraudējumu, un amatpersonas, kuras lēmumiem ir pārkāptas viņu tiesības vai intereses;
2. veikt vajadzīgos pasākumus, lai novērstu vai līdz minimumam samazinātu videi nodarīto kaitējumu vai atjaunot sākotnējo vides stāvokli.

Juridiskas un fiziskas personas, kas rada kaitējumu videi ir jākompensē visi zaudējumi, un, ja iespējams, atjaunotu vidi valsts vides aizsardzības tiesību aktiem (32. pants). Tiesības iesniegt prasības par zaudējumu atlīdzību ietilpst:

1. juridiskās un fiziskās personas, kuru veselībai, īpašumam vai interesēm ir nodarīts kaitējums;
2. Vides ministrijas ierēdņi vai citas amatpersonas, ja kaitējumu ir izdarīts pret valsts intereses (33. panta 1. punkts) Vides aizsardzības likums).

Tiesību subjekti ir pakļauti civiltiesisko atbildību neatkarīgi no vainas, par jebkuru videi nodarīto kaitējumu vai to reālo draudu, kas izriet no saimnieciskās darbības (34. panta 2. punkts) Vides aizsardzības likums). Prasības attiecībā uz vides aizsardzību var iesniegt administratīvajās tiesās pret valsts iestāžu lēmumiem vai bezdarbību (valsts vai vietējām pašvaldībām). Administratīvā tiesa apstrīdēto administratīvo aktu var atcelt tās (saistības), vai valsts iestādei, lai novērstu saistību pārkāpums, vai veic citus

rīkojumus. Administratīvā tiesa var apmierināt sūdzību ("pieteikums"), kā arī zaudējumu atlīdzību, kurus rada nelikumīgas darbības no valsts iestādēm. Vides aizsardzības valsts pārvalde veic valsts valdības un Vides ministrija, Vides aizsardzības aģentūra, Reģionālā vides aizsardzības dienesti un, iespējams, citas īpašas valsts iestādes (piemēram, valsts teritorijas plānošanas un būvniecības inspekcija, vispārējie panākumi valsts aizsargājamās teritorijas, nacionālie parki direktorāti) un vietējām pašvaldībām. Administratīvo procedūru regulē Likums par valsts pārvaldes visu administratīvo tiesību jautājumiem. Nav īpašu noteikumu attiecībā uz vides jautājumiem. Administratīvo procedūru un lēmumu par administratīvo procedūru pieņem 20 darba dienu laikā no procedūras sākuma. Šo termiņu var pagarināt uz laiku, kas nav ilgāks par 10 darba dienām (31. pants Likumā par valsts pārvaldi). Personai ir tiesības pārsūdzēt lēmumu, kas pieņemts administratīvā procesa par valsts pārvaldes iestādei pēc paša izvēles, vai nu uz administratīvo strīdu komisijas administratīvajā tiesā, vai arī saskaņā ar procedūru, kas noteikta ar likumu par valsts pārvaldes tiesību aktu (36. pants). Administratīvā tiesa var atcelt lēmumus, ko pieņēmušas kompetentās iestādes (obligāti) vai tās Puses kompetentajai iestādei, lai novērstu saistību pārkāpums vai veic citus rīkojumus klēpja (88. pants). Nav īpašu noteikumu par atbildību vides jomā jautājumos par administratīvo tiesu procedūru. Parastās tiesas ir izskatītu lietas par atbildību vides jomā. Iespēja pieprasīt zaudējumu atlīdzību ir paredzēts likuma 34. — 32. pants par vides aizsardzību. Pastāv vairākas iespējas, lai izpildītu vides saistības. Viena iespēja ir balstīti uz konkrētiem nosacījumiem. Attiecīgā persona var lūgt kompetentajai iestādei rīkoties, ja tiek nodarīts kaitējums videi. Kompetentās iestādes pieņemto lēmumu var pārsūdzēt administratīvajā tiesā. Juridiskās un fiziskās personas, kuru veselībai, īpašumam vai intereses ir bojātas var tieši prasības par zaudējumu atlīdzību vispārējās tiesās. Kompetentie ierēdņi var izteikt šādu pieprasījumu, ja nodarīts kaitējums valsts intereses.

VI. Citas iespējas vērsties tiesā

Visa vispārējā tiesā, administratīvās, civilās sankcijas vai krimināltiesiskās ir iespējams piemērot saistībā ar vides jautājumiem. Nav īpašu noteikumu šajā jomā. Seima Republika ieceļ valsts amatpersona, Seima ombuda, kas aizsargā cilvēktiesības un pamatbrīvības, izmeklē sūdzības iesniedzēju sūdzības par dienesta stāvokļa jaunprātīgu izmantošanu un birokrātijas un cenšas modernizēt valsts pārvaldi. Sūdzības iesniedzējam ir tiesības iesniegt sūdzību Seima ombuda dienesta stāvokļa jaunprātīgu izmantošanu par ierēdņu, ja viņš uzskata, ka viņa tiesības un brīvības ir pārkāptas tādējādi (5. pants, Nr. 13 (1) Lietuvas parlaments (Seimas) gada likumu par ombudu). Par to, ka viņi ir pabeiguši izmeklēšanas Seima ombuda nolemj:

1. atzīt vai atzīt par pamatotu sūdzību;
2. noraidīt apelācijas sūdzību;
3. izbeigt sūdzību izmeklēšanu (22. panta 1. punkts) Lietuvas parlaments (Seimas) gada likumu par ombudu).

Iestādes un aģentūras vai valsts, uz kuru šis priekšlikums (ieteikums) tiek risināts jāizmeklē ieteikuma priekšlikumu (Seima ombuda un informē Seimu ombudam par izmeklēšanas rezultātiem (20. panta 3. punkts) Lietuvas parlaments (Seimas) gada likumu par ombudu). Saskaņā ar tiesību aktiem par prokuratūru, prokuratūra ir valsts iestāde, ko vada ģenerālprokurors. Eiropas Prokuratūra veido Ģenerālprokuratūra prokuratūrām un teritoriālajām (reģionālajām prokuratūrām un rajona prokuratūrām). Visām prokuratūrām ir aizstāvēt sabiedrības intereses, tostarp attiecībā uz vides jautājumiem. 19. pants visaptveroši reglamentētu prokurors sabiedrības interešu aizsardzības. Valsts iestādes, kas atbild par vides aizsardzību, tostarp Vides ministrija, Vides aizsardzības aģentūra, Reģionālā vides aizsardzības iestādes un citas īpašas valsts iestādes (piemēram, valsts teritorijas plānošanas un būvniecības inspekcija, vispārējie panākumi valsts aizsargājamo teritoriju dienesta direktorāti un nacionālajiem parkiem, pašvaldību) var ierosināt lietu Administratīvajā tiesā, lai aizsargātu sabiedrības intereses. Dažās teritoriālās policijas struktūrām ir īpašas nodaļas par vides pārkāpumiem (piemēram, galvaspilsētā Viļņā). Citas teritoriālās policijas iestāžu policijas darbiniekiem, kas ir atbildīgi par izmeklēšanas pārkāpumiem vides jomā. Tie ir kompetence krimināllietās un administratīviem pārkāpumiem. Kriminālprocesa kodeksa kriminālkodeksā ir paredzēts gadījumos saskaņā ar Lietuvas Republikas kriminālprocesa izbeigšanas, var uzsākt, ja ir sūdzības par cietušā vai viņa likumīgais pārstāvis (Kriminālprocesa kodeksa 407. pants). Šādos gadījumos netiek veikta pirmstiesas izmeklēšana. Nav, piemēram, gadījumos saistībā ar vides jautājumiem. Pastāv vairākas iespējas prasību administratīvajā tiesā lietās, ar kurām jāizvērtē administratīvā bezdarbība vai nepiemērota darbība:

- prasību atcelt galīgu administratīvo lēmumu;
- Prasība uzlikt par pienākumu valsts iestādēm izdot administratīvu lēmumu;
- Prasība par zaudējumu atlīdzību pret valsts iestādi, ja ir pierādīts, ka šī bezdarbība vai nepiemērota darbība radīja zaudējumus.

Pastāv iespēja iesniegt sūdzību, lai aizsargātu valsts vai sabiedrības interesēm attiecībā uz pārvaldības struktūru, prokurors, valsts kontrolieri, citas valsts iestādes, aģentūras, organizācijas vai fiziskas personas, bet tikai likumā noteiktajos gadījumos (56. pants).

VII. Tiesiskais statuss

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma katra ieinteresētā persona var vērsties tiesā, lai tā pieņemtu aizsardzības tiesības, ir pārkāpusi viņa tiesības, vai apstrīdētā saskaņā ar likumu aizsargātās intereses. Katram pieteikuma iesniedzējam, kura apstrīd administratīvs akts ir jāpierāda īpaša interese atcelt šo aktu. Tikai pieteikumiem, lai aizsargātu indivīda tiesības vai aizsardzības pārkāptas administratīvajā tiesā ir pieņemama (5. pants). Šie galvenie noteikumi ir piemērojami attiecībā uz dažādiem procedūru veidiem un dažādām iesaistītajām personām. Tomēr ir iespējams iesniegt sūdzību, lai aizsargātu valsts vai sabiedrības intereses. Dalībniekiem, kas atbildīgi par šo iespēju ir prokurors, vienībām, valsts kontrolieri, citas valsts iestādes, aģentūras, organizācijas vai fiziskas personas. Tomēr šo iespēju var izmantot tikai likumā noteiktajos gadījumos (56. pants). Piemēram, saskaņā ar likuma 7. panta 8. punktu, attiecīgās sabiedrības daļas vides aizsardzības viena vai vairākas fiziskas vai juridiskas personas ir tiesības celt prasību tiesā. Ja nav sūdzību, lai aizsargātu vispārējās intereses, kas saistītas ar vides aizsardzību, šis iebildums ir pieņemams, jo tas ir saskaņā ar Vides aizsardzības likumu. Šis noteikums tiek lietots attiecībā uz visiem (ne tikai attiecībā uz vides jautājumiem). Dažkārt papildu tiesību normas sniedz kam un kuros gadījumos ir tiesības griezties tiesā, piemēram, gadījumos saistībā ar IVN un PINK. 15. pants likumā par ietekmes uz vidi novērtējumu ir noteikts ierosinātās saimnieciskās darbības attiecīgajai sabiedrības daļai iespēja celt prasību tiesā gadījumā, ja ietekmes uz vidi novērtējums. 87. pants Noteikumi par izdošanu, atjaunošanu vai anulēšanu par IPPC atļaujas, kas apstiprināti ar Lietuvas Vides ministrijas 80. kārtas numurs — 2002. gadā, sniedz iespēju iesniegt prasību attiecīgās valsts tiesās attiecībā uz IPNK direktīvu. Papildu noteikumi attiecībā uz attiecīgās sabiedrības daļas iespēja celt prasību tiesā gadījumā, ja ietekmes uz vidi novērtējums (15. pants likumā par ietekmes uz vidi novērtējumu ierosināto saimnieciskās darbības IPNK (87. pants) un noteikumi par izdošanu, atjaunošanu vai anulēšanu par IPPC atļaujas, kas apstiprināti ar Lietuvas Vides ministrijas 80. kārtas numurs — 2002. gadā). Nav "actio popularis" Lietuvā. Ombuds nevar iesniegt prasību administratīvajā tiesā pret individuālu administratīvu lēmumu. Taču viņš var vērsties administratīvajā tiesā ar lūgumu izmeklēt likumību pieņemto juridisko statūtu valsts pārvaldes iestādes vai pašvaldības administrācija. Prokurors var ieteikt viņam vērsties tiesā saskaņā ar procedūru, kas noteikta tiesību aktos, lai aizsargātu sabiedrības intereses. Valsts prokurori var aizstāvēt sabiedrības intereses administratīvajās tiesās. Citām valsts iestādēm ir tiesiskais statuss rīkoties administratīvajās tiesās, ja tas ir viņu interesēs prasījumu vai aizstāvēt vai kad viņi aizstāv sabiedrības intereses. Papildu noteikumi attiecībā uz personu juridisko statusu/NVO un iespēju griezties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem attiecībā uz IVN un PINK procedūras

VIII. Juridiskā pārstāvība

Puses var pārstāvēt viņu intereses administratīvajās tiesās vai pārstāvju starpniecību. Administratīvajās tiesās, advokāta piedalīšanās ir obligāta tiesu procedūrās (tostarp saistībā ar vides jautājumiem). Advokātam ir arī priekšnosacījums tam, lai kasācijas tiesa (Lietuvas Augstākā tiesa) (piemēram, attiecībā uz kaitējumu videi vai krimināllietas). Personas un/vai to pārstāvjiem ir jābūt augstskolas diplomam tiesību zinātnēs, apelācijas tiesā. Obligātās dalības parasti ir vajadzīga kriminālprocesā visās vispārējās jurisdikcijas tiesās. Ir specializēti juridiskie biroji, vides jautājumiem (parasti tas ir vislielākais juridiskie biroji). Ir iespējams atrast sarakstus ar advokātu šādās tīmekļa vietnēs:

- <http://www.advoco.lt/>
- <http://www.infolex.lt/>

Pastāv vairākas NVO, kuru mērķis ir aizsargāt sabiedrības intereses saistībā ar vides jautājumiem, piemēram, Lietuvas dabas fonds un Lietuvas zaļo kustība. Lietuvas vides koalīcija tika izveidota 2004. gadā. Tajā ir 9 locekļi šajā koalīcijā pašlaik.

IX. Pierādījumi

Pusēm un citām personām iesniegt pierādījumus attiecīgajā procesā. Pusēm ir jāpierāda apstākļi, uz kuriem tā pamato savus prasījumus un atbildes. Administratīva un civila tiesvedība, pierādījumi ietver: noklausās pušu un trešo personu (tieši vai ar pārstāvju), liecinieku liecības, rakstveida pierādījumi, faktisku pierādījumu, pārbaudes, ekspertu atzinumus. Puses un citus dalībniekus iesniegt pierādījumus tiesā. Ja nepieciešams, Tiesa var atļaut šīm personām iespēju iesniegt papildu pierādījumus par personas lūguma vai pēc savas iniciatīvas, var pieprasīt nepieciešamos dokumentus, vai pieprasa informāciju no tiem. Civilajā tiesvedībā Tiesa ir tiesības vākt pierādījumus pēc savas iniciatīvas vienīgi izņēmuma gadījumos, kas ir noteikts ar likumu, piemēram, ģimenes lietas un darba lietām. Tiesa var arī pieprasīt un iegūt pierādījumus no otras puses vai trešās personas pēc citas puses pieprasījuma. Ne pierādījumus tiesā, ir iepriekš noteikta vērtība. Tiesa novērtē pierādījumus pēc savas iekšējās pārliecības, pamatojoties uz padziļinātu, vispusīgu un objektīvu faktu pārbaude saskaņā ar tiesību aktiem, kā arī tiesiskuma un samērīguma kritērijiem. Administratīvā procesā puses var ieviest jaunus pierādījumus līdz tiesas sēdes beigām pēc būtības. Tiesneši aktīvi jāpiedalās pierādījumu vākšana, nosakot visus būtiskos lietas apstākļus, un jāsniedz visaptveroša un objektīva to pārbaudi. Civilīetās puses var ieviest jaunus pierādījumus līdz sagatavošanas beigām izskatīt pēc būtības. Civilajā tiesvedībā Tiesa ir tiesības vākt pierādījumus pēc savas iniciatīvas vienīgi izņēmuma gadījumos, kas ir noteikts ar likumu, piemēram, ģimenes lietu vai darba lietās. Puses var iesniegt ekspertu atzinumus ar citām pierādījumiem tiesā. Speciālistu paskaidrojumus, atzinumus vai secinājumus, lietas dalībnieki pēc savas iniciatīvas nav atļauts kā ekspertu atzinumus. Tās uzskata par vienības rakstveida

pierādījumiem. Tiesa pēc savas ierosmes vai pēc pušu lūguma vai ekspertīzi, lai šajās procedūrās. Parasti eksperts ir norīkots izskatīt konkrētus jautājumus, kas rodas gadījumā, kad Tiesa ir īpaši zinātniskos, medicīnas, mākslas, tehniskās vai profesionālās zināšanas. Ekspertu atzinumi, kā arī citus pierādījumus, nav iepriekš noteiktas vērtības tiesai. Tās nav saistošas tiesneši.

Pagaidu tiesiskās aizsardzības līdzekļi x

Apelācijas sūdzību vai prasību tiesā pret administratīvo lēmumu nav apturoša spēka. Tikai tiesa var apturēt administratīvo lēmumu, piemērojot pagaidu pasākumus. Parasti administratīvo lēmumu var nekavējoties izpildīts pēc to pieņemšanas (izpilde), neatkarīgi no apelācijas tiesvedībā. Tikai Tiesa var piemērot pagaidu pasākumus. Ja administratīvo lēmumu tiesību akta pieņemšanas valdība vai pašvaldība izpildes ir saistīta ar publikāciju Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī vai citā datumā, kas paredzēts tiesību aktā. Nav īpašu noteikumu par pagaidu noregulējuma tiesvedībā saistībā ar vides jautājumiem. Norādi var piestiprināt jebkurā tiesvedības stadijā, ja veikt pagaidu pasākumus, lai nodrošinātu pieprasījuma var:

a) kavē tiesas lēmumu izpildi; vai

Lēmuma B) nepiemērojamu.

Pieprasījums par starpposma pasākumiem jāiesniedz pirms uzsākt lietas izskatīšanu pēc būtības. Prakse saskaņā ar Lietuvas Augstākā administratīvā tiesa, Tiesa, pieņemot lēmumu par pagaidu noregulējumu (Lietuvas administratīvās procedūras, tās sauc par "pasākumus par prasības nodrošināšanu"), vispirms ir jāņem vērā atsauces numurs, prasījuma būtība (ko prasa nodrošināt), faktiskais pamats, lai prasījuma tiesības, kas ar apstrīdēto aktu, un faktisko šo tiesību īstenošanu. Tikai tā tiesa var izlemt, vai prasība par pagaidu pasākumu piemērošanu konkrētajos apstākļos būtu jāatbilst mērķim un vai samērīguma principu un līdzsvaru starp pušu interesēm un sabiedrības interesēm nebūtu pārkāptas. Saskaņā ar taisnīguma principu, aplūkojot prasību par pagaidu noregulējumu, Tiesai ir jāsniedz atbilde uz jautājumu par to, vai pagaidu pasākums varētu palīdzēt atjaunot iepriekšējo tiesisko stāvokli, ja galvenā prasība tiktu apmierināta. Par uzņēmuma prasības nodrošināšanu var apstiprināt tikai tad, ja galvenais iebildums ir pieņemams. Nav iespējams lūgt noteikt pagaidu pasākumus, neprasot, lai apstrīdētu administratīvu aktu vai bezdarbību. Nav cross-undertaking, pirms noteikt pagaidu noregulējumu. Ir iespējams pārsūdzēt tiesas lēmumu par aizliegumu iespējams. Bet tas nav apturoša spēka, bet tiesa var turpināt tiesvedību (71. panta 5. punkts) KLĒPJA).

XI. Izmaksas

Administratīvajās tiesās, pieteikuma iesniedzējam būtu jāmaksā tiesas nodevas. Tomēr izņēmumi ir gadījumos par sūdzībām, lai aizsargātu valsts vai sabiedrības intereses attiecībā uz kompensāciju par materiālo un morālo kaitējumu, ko nodarījušas nelikumīgas darbības vai bezdarbības valsts pārvaldes jomā, piemēram. Citi tiesvedībās izmaksas ietver:

1. izmaksas, kas samaksātas lieciniekiem, ekspertiem un ekspertu organizācijām;
2. izmaksas, kas attiecas uz uzklaušanās laiku un vietu;
3. transporta izmaksas;
4. izmaksas par nomu uzturēšanās vietā;
5. citus nepieciešamus un pamatotus izdevumus.

Civillietu izskatīšanā ir jāmaksā tiesas nodeva. Pastāv izņēmuma gadījumos attiecībā uz kompensāciju par materiālo un morālo kaitējumu saistībā ar fizisko nāves, miesas bojājumu gadījumos, attiecībā uz sabiedrības interešu aizsardzības prasības saskaņā ar prokurora, publiskā sektora iestādēm vai citām personām. Citi tiesvedībās izmaksas ietver:

1. izmaksas, kas samaksātas lieciniekiem, ekspertiem un ekspertu iestādēm tulkus, un izmaksas, kas saistītas ar pārbaudēm uz vietas;
2. izmaksas par atbildētāja meklēšanu;
3. izmaksas, kas saistītas ar dokumentu piegādes pakalpojumu;
4. izmaksas, kas saistītas ar spriedumu izpildi;
5. izmaksas, kas saistītas ar atalgojumu administrators;
6. izmaksas par advokātiem vai advokātu palīgiem;
7. izmaksas, kas saistītas ar pieteikumu par pagaidu noregulējumu;
8. citus nepieciešamus un pamatotus izdevumus.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma piemērošanu, tāpēc katra sūdzība (Administratīvā tiesa) ir atkarīga no zīmognodevas summu LTL 100 (bez izņēmumiem). Par apelācijas tiesas spriedumu pārskatīšanas piemēro zīmognodevu 50 % likme, kas

maksājama pēc sūdzības iesniegšanas Pirmās instances tiesa. Saskaņā ar Civilprocesa kodeksu stamp-duties finansiāla strīdu, ir šādi:

Prasījuma summa	Stamp-duty
prasības, kas nepārsniedz LTL 100 000	3 % no prasības summas (minimālais indeksācijas + stamp-duty — LTL 50)
prasības, kas nepārsniedz LTL 300,000	LTL 3,000 plus 2 % no pieprasītā summa pārsniedz LTL 100,000 + indeksācija
atlīdzību par LTL 300,000	LTL 7,000 plus 1 % no pieprasītā summa pārsniedz LTL 30,000 + indeksācija (maksimālais stamp-duty — LTL 30,000)

Par apelācijas, kasācijas sūdzību un pieteikumu par tiesvedības atjaunošanu maksā to pašu zīmognodevu. Aplēses par ekspertu izmaksas un citas maksas, izņemot no advokāta tiesvedībā par maksām un izmaksām, kas saistītas ar pieteikumu par pagaidu noregulējumu tiek reglamentēta ar Rumānijas valdības rezolūciju Nr. 344 no 2002. Ir tieslietu ministra ieteikumu priekšsēdētājam par advokātu un juristu nodevām (Tieslietu ministrijas 1R-85 kārtas numuru no 2004). Ieteicamā maksimālā atalgojuma lielums tiek aprēķināts, izmantojot koeficientus, kuru pamatā ir Lietuvas valdība apstiprināja minimālo mēneša darba algu. Minimālā mēnešalga (MMS) no 2012. gada 1. augusts ir LTL 850. Koeficientu, piemēram, vienu stundu pārstāvībai tiesā, ir 0,15. Aplēses par juristu nodevām attiecībā uz juridisko palīdzību reglamentē ar valdības rezolūciju Nr. 60 no 2001. Atlīdzība par advokātu sekundāro juridisko palīdzību, kurā pastāvīgi ir 8.18 MMS mēnesī. Darba stundu algu juristiem, kas nav pastāvīgi nodrošina sekundāro juridisko palīdzību 0,05 MMS. Pastāv atšķirības starp administratīvo un tiesas procesu. Administratīvajā procedūrā, ja rīkojums par apturēšanu vai pagaidu pasākumu noguldījumu cross-undertaking (zaudējumu), nav vajadzīgs (tas nav paredzēts tiesību aktos par administratīvo tiesvedību). Civillietas, ar pieprasījumu piemērot pagaidu pasākumus, ir aplikami ar nodokli tikai tad, ja tā tiek pieprasīta pirms lietas iesniegšanu tiesā. Šajā gadījumā pieteikuma iesniedzējam atlīdzina pusi stamp-duty jāmaksā par šo potenciālo prasību. Civilprocesa kodekss nosaka Revīzijas palātas tiesības prasīt depozītu, piemērojot pagaidu pasākumus no pieteikuma iesniedzēja. Noguldījums ir paredzēts nodrošināt atbildētāja zaudējumus, kas viņam pagaidu pasākumus. Varētu būt arī noguldījumu bankas garantiju. Drošības naudas summa ir atkarīga no lieta, un ir diezgan grūti novērtēt tā kopumā. Vispārējais noteikums ir tāds, ka zaudētājam pusei ir jāsedz visas izmaksas, tostarp zīmognodevas un izmaksas, kas saistītas ar sākotnējo tiesvedību. Puses arī pienākuma atlīdzināt uzvarētājas puses izmaksas. Ar stamp-duty, sarakste, ekspertu izmaksas un citas izmaksas parasti izmaksā pilnā apmērā. Tomēr Juridisko pakalpojumu izmaksas juridisko pārstāvību tiesā procedūru samazina, kā ieteicis tieslietu ministrs un Padomes priekšsēdētājs advokātu. Tomēr šīs summas ir tikai ieteicami un sarežģītības pakāpei tiesvedību, lietas materiāli, un citiem faktoriem. Tomēr absolūtais vairākums civillietās un administratīvajās lietās, valsts tiesām samazināt pušu pieprasījuma juridiskie izdevumi to juridisko palīdzību saskaņā ar ieteicamo daudzumu un pamatotību.

XII Finansiālā atbalsta mehānismi

Nav īpašu noteikumu par tiesāšanās izdevumiem tiesvedībā saistībā ar vides jautājumiem. Sūdzības/lūgumraksti ir saņemti un uzklausi administratīvajās tiesās tikai pēc maksājuma zīmognodevu, kas paredzēts tiesību aktos. Vairāku atbrīvojumu no zīmognodevas ir paredzēti administratīvajā procesa likuma 40. pantu:

- sūdzības/lūgumraksti ir par publiskās pārvaldes struktūras darbībām, lai veiktu savas kompetences ietvaros,
- piešķiršanu vai atteikumu piešķirt pensiju,
- Pārkāpumi vēlēšanu likumu un likumu par referendumu,
- Lūgumrakstu sadalījums atkarībā no valsts un pašvaldību darbinieki darbiniekiem, ja tie attiecas uz tiesiskajām attiecībām, Birojs,
- atlīdzība par nodarīto kaitējumu, ja fiziska persona vai organizācija, nelikumīgas darbības vai bezdarbības dēļ valsts pārvaldes jomā, un
- Sūdzības, kas attiecas uz sabiedrības interešu aizsardzību un dažas citas sūdzības/lūgumraksti.

Pastāv juridiskās palīdzības pieejamību Lietuvā. Pašreizējās juridiskās palīdzības sistēmu ir noteikta Likumā par juridisko palīdzību. Juridiskā palīdzība tiek sadalīta primāro un sekundāro juridisko palīdzību. Primārā juridiskā palīdzība ietver juridisko informāciju un juridiskas konsultācijas ārpus tiesvedības un ir pieejams visiem pilsoņiem, ES pilsoņiem un ārvalstniekiem, neatkarīgi no to finanšu resursus. Sekundārā juridiskā palīdzība ietver procesuālo dokumentu sagatavošanu un pārstāvību tiesā,

atbrīvojumu no zīmognodevas un citām procesuālajām izmaksām. Sekundārās juridiskās palīdzības pieejamība ir atkarīga no nekustamā īpašuma un ienākumu līmeni un tas sedz 50 vai 100 procentus no visiem tiesvedības izmaksām. Atsevišķu personu grupu (t. i., sociālo pabalstu saņēmējiem) var saņemt juridisko palīdzību neatkarīgi no viņu ienākumiem. Juridiskā palīdzība ir piešķirta, izmantojot īpašus pakalpojumus, kas ir pakļauts Tieslietu ministrijai. Atteikums piešķirt juridisko palīdzību, var pārsūdzēt administratīvajās tiesās. Juridiskā palīdzība ir pieejama arī saistībā ar vides jautājumiem bez īpašiem noteikumiem. Juridisko palīdzību piemēro tādas prasības kā resursu, pilsonības, dzīvesvietas un pieņemamību. Jums ir tiesības uz primāro vai sekundāro juridisko palīdzību, ja jums ir kāda Lietuvas pilsoņe, ES pilsonim vai ārvalstniekam, kurš likumīgi uzturas Lietuvā vai citā ES valstī. Juridiskā palīdzība tiek sniegta, ja prasība nav acīmredzami nepieņemama vai bezjēdzīga. Papildu nosacījums attiecībā uz sekundāro juridisko palīdzību, personas īpašuma vērtība un gada ienākumi nepārsniedz īpašuma vērtības un ienākumu līmeņus Lietuvas Republikas valdība. Juridisko palīdzību NVO nav paredzēta. Juridiskie biroji nesniedz pro bono tiesisko palīdzību Lietuvā. Visu juridisko klīniku starpniecību nodarbojas ar vides lietās. Nav īpašu vides juridiskajām klīnikām. Šo juridisko klīniku starpniecību ir:

- Viļņas Universitātes Juridiskā klīnika: <http://www.teisesklinika.lt>
- Juridiskā klīnika Mikolas Romeris Universitāte: http://www.mruni.eu/lt/universitetas/fakultetai/teises_fakultetas/teisines_pagalbos_centras/apie_centra/

Juridisko klīniku ir atbildīgas par primāro juridisko palīdzību. Primārā juridiskā palīdzība ir arī pašvaldības un tieslietu ministrijas Informācijas biroji vairākās pilsētās (Kauņa, Klaipēda, Šauļi, Druskininkai u. c.).

Sekundāro juridisko palīdzību piešķir, izmantojot 5 speciāliem pakalpojumiem (Viļņā, Kauņas, Klaipēdas, Panevėžas, Šauļi), kas ir pakļauts Tieslietu ministrijai. Pastāv arī tāda vides aizsardzības organizācijas, kas atbild par vides Lietuvā. Tie ir pieejami sabiedrībai. Ir arī citas organizācijas, kas sniedz bezmaksas juridiskās konsultācijas, izmantojot internetu. Nav īpašu vides advokātiem, kas būtu pieejams sabiedrībai bez maksas.

XIII Savlaicīgums

Pārvaldes institūcija aizpilda administratīvo procedūru un pieņem lēmumu par administratīvā procesa 20 darba dienu laikā no procedūras sākuma. Atbildīgā valsts iestāde administratīvā procesa uzsākšanai, termiņu var pagarināt līdz 10 darbdienu, ja objektīvu iemeslu dēļ, administratīvo procedūru nav iespējams pabeigt noteiktajā termiņā. Persona paziņo par termiņa pagarinājumu attiecībā uz administratīvo procedūru rakstiski vai pa e-pastu (ja sūdzība ir saņemta pa e-pastu), un par pagarināšanas iemesliem (31. pants Likumā par valsts pārvaldi). Administratīvajā tiesā var uzsākt valsts pārvaldes institūcijas, ja iestāde nepieņem lēmumu termiņā, un tas ir izraisījis kaitējumu prasītājam. Vairākās jomās, izveido režīmu, saskaņā ar kuru klusējot tiek pausta piekrišana. Administrācijai neveicot cēloņiem ir samierinās ar likumu noteiktajā termiņā. Nav īpašu tiesību aktu termiņā, tiesas procesi saistībā ar vides jautājumiem. Šie vispārīgie noteikumi. Parasti, sagatavojot administratīvo lietu tiesā ir jāiesniedz ne vēlāk kā vienu mēnesi pēc dienas, kad ar sūdzību (prasības pieteikums). Tiesvedības administratīvajā tiesā ir jāpabeidz un jāpieņem lēmums, pirmkārt, ne vēlāk kā divus mēnešus pēc lietas tiesas sēdes datums, ja tiesību akti nenodrošina īsāku laiku.

Vajadzības gadījumā var pagarināt pārbaudes laiku līdz pat vienam mēnesim. Gadījumos, kas attiecas uz likumību administrācijas normatīvajiem aktiem var pagarināt līdz trim mēnešiem. Spriedums ir sastādīts un publiskots parasti tajā pašā dienā pēc izskata lietu. Spriedumi, kas attiecas uz SPE pārvaldes darbības likumība un Citi sarežģīti gadījumi var būt pieņemti un paziņoti vēlāk, bet ne vairāk kā 10 dienu laikā pēc sēdes beigām (attiecībā uz praksi, to izmanto gandrīz visos gadījumos). Ja tiesības uz tiesu lēmumu saprātīgā termiņā ir nodarījušas kaitējumu, persona var saņemt atlīdzību par tām nodarīto kaitējumu. Šāda iespēja ir paredzēta tiesību aktos par kompensāciju par kaitējumu, ko nodarījušas valsts iestādes.

XIV Citi jautājumi

Katram pieteikuma iesniedzējam, kura apstrīd administratīvā akta jāpierāda īpaša interese atcelt apstrīdēto aktu. Prasība atcelt administratīvu aktu ir pieņemama tikai tad, ja tā rada tiesiskas sekas, ja ar to tiek pārkāptas prasītāja tiesības un pienākumus. Tiesas, kas sastopams tikai saistībā ar procedūru, lai izstrādātu turpmāko galveno lēmuma vai vienkārša informācija nerada tiesības vai neuzliek pienākumus personai, un to nevar pārsūdzēt administratīvajā tiesā. Visi šie vispārējie noteikumi ir piemērojami saistībā ar vides jautājumiem. Tiesības uz piekļuvi vides informācijai ir vispārējs princips, saskaņā ar Vides aizsardzības likuma un īstenošanas rīkojuma par vides informācijas pieejamību sabiedrībai, kura apstiprināta ar valdības rezolūciju Nr. 1175 no 1999. Alternatīva strīdu izšķiršana nav sastopami administratīvo tiesvedību Lietuvā. Tomēr jauno administratīvo tiesu judikatūra liecina par nodomu izmantot miera līgumu, lai izšķirtu strīdus (arī saistībā ar vides jautājumiem). Starpniecība faktiski neizmanto praksē; Šo ideju, bet pamazām vērtība Lietuvā.

. XV. Ārvalstniekam ir

Lietuvas Konstitūcijas 29. pantu ievieš principu par vienlīdzību likuma priekšā visiem iedzīvotājiem neatkarīgi no dzimuma, rases, valstspiederības, valodas, izcelsmes, sociālā statusa, ticības, pārliecības vai uzskatiem. Daudzi tiesību akti ir paplašinājuši šo Konstitūcijas pants. Administratīvā procesa likuma 6. pantu, paredz, ka tiek īstenots tikai administratīvo lietu tiesu, vienlīdzību likuma priekšā un tiesa, neatkarīgi no dzimuma, rases, valstspiederības, valodas, izcelsmes, sociālā statusa, ticības, pārliecības vai uzskatu, darbību un raksturu, uzturēšanās un citiem apstākļiem. Tikai uz lietuviešu valodas būtu jāizmanto tiesā. Administratīvā procesa likuma 9. pantā ir paredzēts, ka šajā procesā administratīvās lietas, lēmumi tiek pieņemti un publicēti lietuviešu valodā. Visus dokumentus, kas iesniegti Tiesai, jābūt tulkotiem lietuviešu. Personas, kas nerunā Lietuvas garantē tiesības izmantot tulka pakalpojumus. Tulkam ir no valsts budžeta (9. pants Likumā par administratīvo procesu).

XVI Pārrobežu lietas

Vides aizsardzības likuma 32. pants noteic, ka strīdus starp juridiskām un fiziskām personām un ārvalstīs, kā noteikts Lietuvas Republikas tiesību aktiem, ja vien starptautiskajos nolīgumos nav paredzēts citādi, Lietuvas Republika. Tādas prasības pieņemamība, pirms Lietuvas tiesa apstākļos, ir iespējams administratīvā procesā vai civilprocesā kods. Sabiedrības interešu jēdziens nav īpaša pārrobežu kontekstā. Vispārīgie noteikumi ir piemērojami (jo īpaši par pieteikumu pieņemamību, pateicoties tiesiskās intereses). Lietuvas Administratīvās tiesības atzīst vienlīdzīgu piekļuvi administratīvajām tiesām vai NVO attiecībā uz personām, kuras uzturas ārzemēs uz tāda paša pamata, ka pieteikuma iesniedzējiem, kas dzīvo Lietuvā izmantošanu. ES pilsonis vai ārvalstnieks, kas likumīgi uzturas Lietuvā vai citās ES var saņemt juridisko palīdzību. Jurisdikcijas noteikšanas klauzula ir iespējams civillietās. Tās uzskata par līgumisku noteikumu, ar kuriem puses vienojas uzticēt strīda izšķiršanu strīdu izskatīšanai tiesā, kas parasti nav jurisdikcijas. Tas var attiekties uz teritoriālās jurisdikcijas vai jurisdikcijas priekšmets. Šī klauzula var attiekties tikai uz strīdiem, kas izriet no līguma. Tomēr šo mehānismu neizmanto administratīvo tiesību tiesvedību administratīvajās tiesās. Iespēju izvēlēties starp tiesām varētu būt iespējams, starptautisku nolīgumu.

Saites

<http://www.glis.lt>

<http://www.aplinkosauga.lt/>

<http://www.zalieji.lt%29/>

<http://www.teisinepagalba.lt/>

<http://www.teisesforumas.lt/>

<http://www.jusuteise.lt/>

<http://www.e-juristai.lt/>

<http://www.am.lt/>

<http://www.gamta.lt/>

Šis ir satura mašīntulkums. Šīs lapas īpašnieks neuzņemas pilnīgi nekādu atbildību par šī mašīntulkuma kvalitāti.

Lapa atjaunināta: 14/09/2016